

Almázia

Banská Štiavnica Mesto kultúry 2019

Kultúrna príloha

14. február 2019
číslo 3.

samostatne
nepredajné

Divadelná Anna Franková chytila za srdce

*Spontánny smiech
striedaný hlbokým dojatím
aj zármutkom. V sobotu
26. januára nadchlo divákov
v kultúrnom centre nevedené
divadelné spracovanie
svetoznámeho príbehu
o dospievaní a holokauste
v podaní Nového divadla
z Nitry.*

Denník Anny Frankovej písala Lucia Korená spolu s Ivanom Martinkom v réžii Šimona Spišáka. Do Mesta kultúry 2019 ich pozval Ansámbl nepravidelného divadla n.o. (AND), aby odštartovali projekt Nebojme sa divadla, vďaka ktorému sa každý mesiac môžeme tešiť na jedinečný divadelný zážitok. Anna Franková ním nepochybne bola.

Lucia /39/: Pred pár mesiacmi som čítala knihu Denník Anny Frankovej a teda som vedela „do čoho idem“. Spracovanie príbehu Anny Frankovej v podaní Nového divadla z Nitry sa mi veľmi páčilo. Ťažkú tému dokázali spracovať aj so štipkou humoru aj vážne. Počas hry sa mi zaleskli aj slzy v očiach aj úsmev som mala na tvári. Veľmi pekné predstavenie.

Jana /13/: Vo svojom živote som bola na málo divadlách, ale

toto si určite zapamätám. Bolo mi to celkom blízke. Nebolo to len o vojne, ale hlavne o dievčati, ktoré to prežívalo. Tá herečka sa do Anny dobre vžila a bolo to niekedy aj smiešne. Veľmi sa mi to páčilo, ale samozrejme tam bola aj tá vojna. Okrem humoru tam bol aj

Biba /65/: Bolo úžasné pozerieť na svet tínedžerskými očami aj v takýchto hrozných časoch, aké vojna priniesla. Herci boli veľmi presvedčiví, aspoň mňa úplne presvedčila predstaviteľka Anny, ako hrala 13-ročné dievča. Ďakujem za zážitok.

foto: Emócie na javisku, L.Korená,
držiteľka ceny Dosky 2017, zdroj: L.Lužina

strach a stiesnenosť v priestoroch, kde sa ukrývali. Nemohli žiť normálny život. Myslela som si, že to bude skôr o tej bolesti, ale bolo to spracované s humorom a boli tam dobrí herci.

Šárka /26/: Príbeh Anny Frankovej je jeden z najsilnejších, aké poznám. Žiadna štatistika, ani učebnica dejepisu nedokážu dôveryhodnejšie zachytiť nezmyselnosť a hrôzy toho, čo sa v priebe-

hu druhej svetovej vojny dialo, ako autentické rozprávanie niekoho, kto to zažil na vlastnej koži. K tejto téme by sme sa mali vracieť čo najčastejšie. Pozrime sa, čo sa dnes okolo nás deje. Z tých paralel človeka až mrazí.

Ďalšia divadelná udalosť už 16. februára

Možnosť pozvať svojich blízkych do divadla vám dá už čoskoro popradské Divadlo Commedia s inscenáciou Neprebudení na motívy rovnomennej poviedky Martina Kukučína. Tragický príbeh s jemným humorom a ľudskou činou uvidíme v Kine Akademik. Jany Mikitkovej z AND sme sa opýtali, ako prebiehal výber inscenácií do projektu Nebojme sa divadla. „Naším zámerom bolo pozvať do Štiavnic divadelné inscenácie, ktoré pracujú najmä prostriedkami súčasného divadla doma alebo v zahraničí. Dôraz sme kladli na spoločensko-sociálne témy blízke regiónu. Dôležité bolo, aby mal návštevník možnosť spoznať formy súčasného divadla a aby sa pýtal, čo je to performance alebo prečo to tvorcovia poňali práve takto. Divák si môže vybrať, aký typ divadla mu vyhovuje, nemusí prijať každý. Podstatné je, aby sme spolu o divadle hovorili.“

H. Hilbert

Hudba v srdečnom prijatí

Podujatím pod vedením učiteľov klavíra Ivana Šillera a Tomáš Boroša sa 15. januára začala celoročná séria komorných koncertov Ensemble Ricercata v Banskej Štiavnici.

Workshopy prekonávajú hranice klasických učebných osnov a umožňujú rozvinúť radosť z hry či podporiť v deťoch umenie improvizovať. Obidvaja lektori radi odpovedali na niekoľko našich otázok.

Máte za sebou určite veľa workshopov, aký máte pocit z nášho štiavnického?

Šiller: Veľmi dobrý. Učitelia sa aktívne zapájali a kládli zaujímavé otázky. Bola z nich cítiť snaha porozumieť téme. Obzvlášť ma potešilo, že workshopu sa zúčastnili učitelia nielen zo ZUŠ v Banskej Štiavnici ale aj zo širšieho okolia.

Boroš: Krásna a tentoraz aj zasnežená Banská Štiavnica vytvorila úžasnú atmosféru pre naše stretnutie s učiteľmi a deťmi. Dobré podmienky, srdečné prijatie, výborná organizácia. Cítil som sa u vás skvele.

Nebudeme porovnávať vyspelosť účastníkov workshopu s ostatnými, s ktorými pracujete na iných miestach, ale ako sa vám pracovalo s našimi?

Šiller: Chlapci, ktorí hrali na workshopoch, boli skvelí. Nebáli sa improvizovať a experimentovať. A o to nám na našich workshopoch ide.

Boroš: Môžeme pokojne aj porovnávať. Robili sme naozaj dosť veľa workshopov s deťmi a ešte ani z jedného dieťaťa som nebol sklamaný, takže určite nemožno povedať, že niekde boli aktívni účastníci slabší a inde výraznejší. O tom je aj metóda Skladačky – každé dieťa sa prejaví tým najlepším, čo v ňom je. Deti a mladí ľudia u vás sa prejavili ako originálne bytosti,

foto: Atmosféra workshopu, zdroj: M. Jánošík

vyspelí muzikanti a ako vždy prekvapili riešeniami, ktoré boli pre mňa úplne inšpiratívne

Ako sa Vám dnes hralo pre štiavnického poslucháča?

Šiller: Publikum bolo pripravené, nakoľko koncertu predchádzal workshop a rozhovor o hudbe, ktorú budeme hrať na koncerte. Tešilo ma, že aj menšie deti koncert zaujal a vydržali byť pozorné celý čas.

Boroš: Hralo sa mi veľmi dobre. V ZUŠ je príjemný klavír, prajné ovzdušie a pozorné publikum.

Kde si Vás môže opäť vypočuť poslucháč, ktorého ste napríklad aj dnes oslovili?

Šiller: Už o necelý mesiac opäť v Banskej Štiavnici. Pripravili sme koncert výlučne z tvorby Maurice Ravela. Jeho hudba osloví azda každého. Koncert sa uskutoční 16.2. v Kultúrnom centre.

Boroš: Napríklad v Rádiu Devín RTVS, kde pripravujem hudobné relácie. Alebo 16.2. v Banskej Štiavnici s tvorbou Maurice Ravela.

Ako celé dianie vnímali učitelia, ktorí sa tohto neobyčajného workshopu zúčastnili?

Petra (učiteľka spevu): Tento workshop na mňa zapôsobil pre-

dovšetkým svojou spontánnosťou a bezprostrednosťou. Obaja páni lektori boli nielenže vynikajúco metodicky a odborne pripravení, ale prínosná bola ich živá interakcia a komunikácia so zúčastnenými s možnosťou okamžite si prakticky vyskúšať a overiť demonštrované vyučovacie postupy.

Katarína (učiteľka klavíra): Workshop bol pre mňa veľmi inšpiratívny, priniesol nové pohľady a podnety na rozvoj hudobnej tvorivosti a určite obohatí tradičné vyučovanie, ktoré je zamerané prevažne na interpretáciu skladieb.

Zuzana (učiteľka hudobnej teórie): Workshop sa mi veľmi páčil. Lektori Boroš a Šiller málo teoretizovali a viac zapájali prítomných do procesu tvorby, takže sme si jednotlivé úlohy mohli všetci vyskúšať „na vlastnej koži“. Mala som veľkú radosť, že nám lektori umožnili, alebo nás naviedli na to, ako sa doslova hrať s hudbou, s tónmi, so zvukom, ale i to, ako tóny a ich súzvyky počúvať. Hoci sála bola plná ľudí, pán Boroš svojim humorom, uvoľneným a pozitívnym prístupom, láskavým k chybám svojich „žiacov“ dosiahol, že publikum, žiaci i učitelia reagovali veľmi bezprostredne a zapájali sa do aktivít a úloh. Celá akcia bola veľmi inšpiratívna, čo vzápätí ocenili aj moji žiaci na vyučovaní!

M. Jánošík, H. Hilbert

foto: Šiller, Boroš - koncert, zdroj: M. Jánošík

Vytvorte svoj dokumentárny film o Štiavnicí

Už len do 17. februára máte možnosť prihlásiť sa do filmového kurzu pod vedením známeho dokumentaristu Mareka Šulíka. Nemusíte mať žiadne skúsenosti: Stačí nadšenie pre film, dostatok času v marci až júni a chuť nakrútiť filmový dokument o Banskej Štiavnicí.

Mesto Banská Štiavnica otvára v rámci projektu Almázia filmový kurz. Je určený obyvateľom širšieho regiónu Banskej Štiavnice od 16 rokov, ktorí majú záujem o umenie,

kultúru a špeciálne film, a zároveň vnímajú Banskú Štiavnicu ako inšpiratívnu a hodnú umeleckého skúmania. V rámci kurzu budú účastníci točiť o Štiavnicí vlastné krátke dokumentárne filmy.

Kurz je zameraný na filmových začiatočníkov, predošlá skúsenosť s tvorbou filmov nie je potrebná. Dôležitá je vnútorná motivácia a špecifické predpoklady uchádzačov – jeden má oko fotografa, iný je zaujímavý rozprávač, ďalší príde so skvelou témou. V kurze sa môžu uplatniť stredoškólači i pracujúci, tí, čo sa živia hlavou i tŕň, čo rukami, skrejteri, lesníci, úradníci, barmani i umelci z iných odvetví. Očakávajú sa otvorení ľudia, ktorí dokážu pra-

covať tímovo. Filmy sa totiž budú vyrábať v skupinách, účastníci budú nadväzovať tvorivé partnerstvá, pomáhať si a nachádzať spoločné riešenia. Plánovaný počet účastníkov je 10 – 12.

Hlavným lektorom kurzu je známy slovenský dokumentarista Marek Šulík. Prevedie skupinu účastníkov všetkými fázami tvorby filmu od hľadania témy, cez tvorbu scenára, obhliadky, nakrúcanie, až po postprodukcii a verejné uvedenie výsledku.

Dňa 7. 2. 2019 sa uskutočnilo stretnutie záujemcov o kurz s autormi projektu, filmovým strihačom Františkom Kráhenbielom a Ivanou Laučíkovou, režisérkou animova-

ných filmov. Rozprávali sa o zámeroch umelcov, ale aj o predstavách zúčastnených.

Ak máte aj vy nadšenie pre dokumentárny film a Banskú Štiavnicu, prihláste sa do filmového kurzu. V marci až júni strávite víkendy tvorbou filmových dokumentov.

Prihlášky je možné zaslať do 17. februára 2019 cez prihlasovací formulár na stránke www.almaziashtiavnica.sk alebo na e-mailovej adrese almazia.film@gmail.com. Kurz je bezplatný. Tému filmového ateliéru sa budeme venovať aj v ďalšom čísle Almázie.

I. Laučíková, H. Hilbert

foto: Zo stretnutia s učiteľmi, zdroj: Z. Patkošová

Žiaci a študenti sa pustia do pátrania

V Kultúrnom centre v Banskej Štiavnicí sa v januári stretli pedagogičky a pedagógovia miestnych škôl s členmi Programovej rady projektu Mesto kultúry 2019 a zástupkyňou Slovenského banského múzea.

Témou bola možnosť zapojiť žiakov a študentov do projektu Mesto kultúry 2019 prostredníctvom aktivity určenej mladým

výskumníkom objavujúcim zabudnuté príbehy a zhromažďujúcim rodinné spomienky z rôznych oblastí života.

Mladí výskumníci budú pátrať vo vlastných rodinách a hľadať nielen spomienky, ale aj fotografie či iné dokumenty týkajúce sa najmä nasledovných tém: duchovného života v meste v období socializmu, štátnych osláv (Deň baníkov, Prvý máj, MDŽ, VOSR, večery slávy), voľnočasových aktivít, spolunažívania menšín v meste, fenoménov, ako kolegalita/klientelizmus/korupcia, či reflexie rokov

1948, 1953, 1968, 1989 v pamäti obyvateľov.

Žiaci a študenti dostanú pre uľahčenie výskumnej práce dotazníky s otázkami rozdelenými podľa jednotlivých tém a rozhovory budú nahrávať na ľubovoľné záznamové zariadenie.

Po zrealizovaní štruktúrovaného interview uskutočnia jeho doslovný prepis a následne mate-

riál odovzdajú pedagógovi, zastrešujúcejmu aktivitu na tej – ktorej škole.

Nahrávky spomienok neskôr prejdú selekciou metódičky výskumu a vybrané príbehy budú využité v aktivitách projektu Mesto kultúry 2019 a tiež budú začlenené do databáz spomienkových rozprávania partnera aktivity – Slovenského banského múzea v Banskej Štiavnicí, a tým zostanú uchované pre výskum identity a pamäte mesta v budúcnosti.

Z. Denková, SBM

Spomienky Vladimíra Protopopova

*Vladimír Protopopov
s manželkou Táňou sú
postavy, ktoré mnohí
Štiavničania poznajú
z intenzívneho pôsobenia
v miestnej kultúre, najmä
v 90. rokoch minulého
storočia. Kultúrny život
mesta vtedy ani zďaleka
nebol na takej úrovni, ako
dnes, a aj preto bola energia
šikovných organizátorov
vítaná.*

foto: Pri rozdávaní spomienok, z otvorenia
Mesta kultúry SR 2019, zdroj: L. Lužina

„V 90. rokoch som predložil vedeniu mesta kultúrny revitalizačný projekt a založil som tvorivú skupinu Štiavnica kultúrna, ktorá intenzívne pôsobila v rokoch 1993 – 2002,“ začal náš rozhovor syn významného slovenského fotografa Sergeja Protopopova. „Náš projekt zahrnoval väčšie množstvo historických divadelných predstavení odohrávajúcich sa v prirodzených kulisách mesta, niekoľko autorských výstav mojej výtvarnej fotografie, kultúrne programy pri slávnostnom zápise a výročí zápisu B. Štiavnice na listinu UNESCO, viacere vystúpenia nášho súboru Štiavnické mažoretky, zvukové nahrávky a programy pri viacerých príležitostiach do mestského rozhlasu a predvianočné divadelné predstavenie pre deti a dospelých v programe Zimná rozprávka, odohrávajúca sa v centre historickej časti mesta v spolupráci s centrom mestskej kultúry.“

Pozoruhodné na projektoch bolo to, že manželka Protopopovci ako aktívni pedagógovia do nich zapojili desiatky mladých študentov miestnych stredných škôl. Vladimír sa najlepšie cítil v pozícii režiséra, scenáristu a hudobného

dramaturga, jeho manželka pomáhala podujatia organizovať a prispievala k tvorivému procesu. Tak vznikli ich prvé predstavenia Pekelné lustrácie a Stále lepšie a lepšie.

Výnimočným počinom skupiny bolo kreatívne využívanie exteriérov mesta, ku ktorému sa odhodlali v roku 1993. Vznikli predstavenia, ktoré unikátnym spôsobom využívali historické kulisy mesta, a to triptych zahŕňajúci poetické hudobné divadelné pásmo Keď morový stĺp prehovorí, komediálne divadelné predstavenie Legenda o Barbare Rösslovej a pásmo diapozitívov s poéziou, hudbou a slovom Metamorfózy Banskej Štiavnice.

„Tieto divadelné predstavenia boli odohrané aj vo viacerých reprízach pri príležitosti septembrových osláv mesta – Salamdrových dňoch. Zabezpečoval som scenár, réžiu a hudobné nahrávky. Spolupracovala aj manželka, texty scenára načítala spolu s Henrichom Šiškom. V divadelných predstaveniach a živých obrazoch účinkovali obyvatelia mesta a študenti strednej školy,“ prezradil nám V.

Protopopov.

Pri príležitosti Divadelných dní 1994 v B. Štiavniči uviedli divácky najúspešnejšie historicko – poetické divadelné predstavenie opäť v prirodzených kulisách mesta s názvom Horný rínok oživa. Išlo o rozsiahle a náročné divadelné predstavenie s pôsobivou hudbou, umeleckým slovom, tanečnou choreografiou a divadelnými scénami zo slávnej histórie mesta. Divadelné predstavenie sa stretlo so značným úspechom na verejnosti a s veľmi priaznivou odozvou rôznych médií.

Pokračovanie
v nasledujúcom čísle

Milí Štiavničania,
vlastníte fotografie z divadelných inscenácií zo spomienok Vladimíra Protopopova? Bude vám veľmi vďační, ak nám ich zapožičiate na zdigitalizovanie a prispějete tak k doplneniu archívu mesta. Kontaktujte nás na kultura@banskastiavnica.sk alebo na čísle 0905 525 945. Vopred ďakujeme.

Kalendár podujatí

Chansons Madécasses Ravel /koncert/

Piatok 15.2 o 18:00

ZUŠ, Nám.sv. Trojice 8/4

Ensemble Ricercata predstavuje hudbu klasikov i menej známych autorov.

Šablóna alebo od ornamentu k revolúcii /workshop/

Sobota 16.2 od 13:00 do 18:00

Gwercovej – Göllnerovej 1743/6

Pozývame Vás na tvorivú dielňu pre dospelých, seniorov aj deti, vedenú jedným z najlepších česko-slovenských ilustrátorov súčasnosti – Jurajom Horváthom

Neprebudený+dišputa

Sobota 16.2 o 18:00

Kino Akademik, Nám.sv.Trojice 1
Voľné spracované na motívy rovnomennej poviedky Martina Kukučína v prevedení Divadla Commedia Poprad. Dospeli: 5eur, študenti a dôchodcovia: 3eurá.

Pospiš – Sillay: Balady

Piatok 22.2 od 21:00 do 23:00

Archanjel Caffè Bar, Radničné nám.č.10

Pôvod a autori slovenských ľudových balád. Koncert spojený s prednáškou.

Beseda s detskou spisovateľkou Dianou Mašlejovou

Sobota 23.2 od 11:00 do 13:00

Eleuzína, Horná ružová 1

Pozývame vás na besedu o detskej literatúre v európskom kontexte.